HIREK

oooo

Mehmed Dsaud káplár.

(Saját tudósitónktól.) Mehmed Dsaud török káplár ma a legnépszerübb emberek egyike Konstantinápolyban. Mehmed Dsaud népszerüségének regényes motivumai vannak. Ez az eset annyira speciálisan török, hogy máshol nem is történhetett volna meg.

A Dardanellák ostromának első napjaiban tudvalevőleg két ellenséges páncélhajó bemerészkedett a szorosok bejáratához. Az *Inflexible* és a *Bouvet*. Az előbbi az angol, az utóbbi a francia flottához tartozott. A két csatahajó azzal a szándékkal jött, hogy bombázza a külső erődöket. Az erődök tájékán lévő halmokon villasorok emelkednek, ott laknak a török főváros nagy urai, ha beáll a meleg időjárás. A konstantinápolyi nagy urak a villák erkélyéről távcsővel figyelték a történendőket.

A szinjáték megkezdődött. A csatahajókon füstbokréták nőttek, ugyanekkor az erődökben is megszólaltak az ágyuk. A villákból meg lehetett állapitani a lövési ivek pályáját. A konstantinápolyi urak ugy találták, hogy ugy a hajók, mint az erődök tulőnek a célzási ponton. A csatahajók tulságos magasra vették a lövési hajlatot s igy az ágyugolyók átrepültek az erődökön. Az erődökben szintén hibásan történt a célzás s a két páncélos egy ideig zavartalanul lődözhetett. Egyszerre váratlan fordulat történt. Javában repültek a lövegek, amikor a *Bouvet hirtelen forogni kezdett és néhány perc multa elsülyedt.* Nehány percre reá az *Inflexibe féloldalar dőlt* és rövid vergődés után szintén *lemerült* a tenger fenekére.

A konstantinápolyi urak, köztük persze több katonai előkelőség egyáltalán nem értették, hogyan történhetett a két büszke csatahajó katasztrófája, amikor a rájuk irányzott lövések messze tulestek a célon? Később azután kiderült minden. Az erődök parancsnoksága megbizott egy ügyes tüzért: Mehmed *Dsaud* káplárt, hogy *egy nehéz ágyuval a part mentén fedezékben helyet foglaljon* és alkalmas pillanatban beleszóljon a koncertbe. Mehmed Dsaud aztán bele is szólt, még pedig olyan eredménnyel, hogy egymásután *tizenhét teli találatot* ért el a két ellenséges hajón. A két hajó elsülyedése tehát Mehmed Dsaud érdeme volt.

Az erődök tisztjei tudták, hogy honnan erednek a lövések és amikor az ellenséges páncélosok elmerültek, lefutottak a partra és örömükben s lelkesedésükben ékszereiket, óráikat odadobták Mehmed Dsaud káplárnak. Annyi aranyóra és más egyéb aranynemü gyült össze igy hirtelen, hogy a káplár kénytelen volt egy zsákot kérni, hogy abba hazavihesse a váratlan ajándékokat. Mehmed Dsaudot, az egyszerü káplárt, aki elsülyesztette az első két ellenséges páncélost, diadalmenetben vitték be azután Konstantinápolyba s másnap nemzeti gyüjtést rendeztek a számára. A gyüjtés az első napon százhuszezer frankot eredményezett. Mehmed Dsaud közkáplár tehát máról-holnapra Konstantinápoly egyik legnépszerübb embere s a török hadsereg egyik legvagyonosabb tagja lett.

Igy jutalmaznak egy hőst, egy egyszerü káplárt az Aranyszarv-öböl tájékán, ahol mély szinekben pompázik minden s a tenger felett a világ legszebb alkonyatjának pirjában a világ legszebb hadierényei ragyognak.

— **Személyi hir.** *Cicatricis* Lajos dr., főispán Szegedre érkezett.

— **Plank Ede altábornagy kitüntetése.** A király magas kitüntetésben részesitette *Plank* Ede altábornagyot, aki ezredes és tábornok korában Szegeden dandárparancsnok volt. Az altábornagyot, aki az ármádia mostani hadviselésében egyik csapattestnek a parancsnoka, a hadiékitményes II osztályu vaskoronarenddel tüntette ki a király.

— **Dr. Hollós József kitüntetése.** A szegedi orvosi karnak egyik kitünőségét. *Hollós* József drt, aki a saját elhatározásából ment a harctérre és ott mint népfelkelő segédorvos müködik, a király a Signum laudis-szal tüntette ki.

— **Pünkösdi istentisztelet a zsinagógában.** Kedden és szerdán délután negyednyolc órakor, szerdán és csütörtökön délelőtt tiz órakor kezdődik.

— **A szegedi haditörvényszék Pancsován.** Hétfőn kezdődött meg Pancsován annak a nagyszabásu hazaárulási bünpörnek tárgyalása, melyet Bárányos község előljárósága ellen inditott meg a szegedi hadbiróság. *Tizenegy vádlott* van, akiket a katonai B. T. K. 327. §-ába ütköző, az állam hadereje ellen elkövetett büntettel vádol a honvéd-ügyészség. A vádlottak között van a bárányosi községi jegyző, szerb pap, biró és több előljárósági tag. A tárgyalást a pancsovai városi székház nagytermében tartják és pedig nyilvánosan. A vádlottakat, akik a szegedi csillagbörtönben töltötték a vizsgálati fogságot, a napokban szállitották át Pancsovára. A haditörvényszék tagjai vasárnap utaztak el A haditörvényszék a következőképen alakult meg. Elnök: *Hajós* Gyula őrnagy; tárgyalásvezető: *Pokomándy* Béla hadbiró-őrnagy; ülnökök: *Perlaky* Lajos százados, *Dolinka* Vazul százados, *Hubacsek* Béla főhadnagy, dr. *Korniss* Béla főhadnagy. Jegyzőkönyvvezető: dr. *Papp* Tivadar főhadnagy; tolmács: *Theimer* Ottó főhadnagy. A vádat dr. *Szende* Vilmos főhadnagy-hadbiró képviseli.

— **Szegedi katonák kitüntetése.** A király elrendelte, hogy a szegedi tisztikar két ismert tagjának: *Rácz* Jenő honvédhuszár századosnak és *Schwoy* Kálmán, a vezérkarhoz beosztott századosnak, bátor és vitéz magatartásukért, dicsérő elismerése tudtul adassék. — A király *Putz* Jakab 46. gyalogezredbeli századost hősies viselkedéséért a hadiékitményes katonai érdemkereszt 3-ik osztályával tüntette ki. *Zanzinger* Antal és *Magarasevits* Leontin 46-os, *Kootz* Ernő 7-ik árkászszázlóaljbeli századosok Signum laudiszt katak. — *Bán* Sándor 46-os törzsőrmestert az 1. osztályu ezüst vitézségi éremmel, *Dulósy* István hadaródot, *Vad* Ernő őrmestert, *Pum* József számvivő altisztet a 2. osztályu ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Vizsgálatok a III. kerületi polgári fiuiskolában.** A III. kerületi polgári fiuiskolában május 18-án kezdődnek az évzáró vizsgálatok. A vizsgálatokat a városi gimnázium épületében délutánonként tartják meg. Közben szerdán délután négy órakor az ujszegedi sporttelepen házi ünnepély lesz, amely alkalommal *Deák* Dezső tanár a háborúval kapcsolatos eseményekről előadást tart. A Te Deum május 30-án délelőtt kilenc órakor lesz, utána a tanulók kikapják a bizonyitványokat és értesitőket.

— **„Babavásár" Szegeden.** A szegedi Szabadoktatási Egyesület, mint már megirtuk, *a rokkant katonák helyi alapja javára,* érdekes és látványos előadást rendez a városi szinházban. A jótékonycélu előadás sikere érdekében hétfőn délután *Jánossy* Gyula tanfelügyelőnél értekezlet volt. A mindvégig érdekes, magas szinvonalu müsort a rendezőség kiváló gonddal és izléssel állitotta össze s igy az előadás megtekintése igazi müélvezet lesz. A közönség körében máris nagy érdeklődés mutatkozik a fényes sikerünek igérkező előadás iránt, amelynek jövedelme teljes egészében a rokkant katonák helyi alapját fogja gyarapitani. A rendezőség ez uton ujból felkéri a jelentkezetteket, hogy a szereplőkkel együtt május 18-án, kedden délután négy órakor a főreáliskola tornatermében megjelenni sziveskedjenek.

— **A májusi közgyülés.** Szerdán, május 19-én kezdődik a májusi rendes közgyülés, amelyen a tanács legfontosabb előterjesztése a városnak a második hadikölcsönből való jegyzése lesz.

— **Szeged a vak katonákért.** A tanács hétfői ülésén foglalkozott dr. *Cicatricis* Lajos főispán azon átiratával, amelyben felkéri a polgármestert, hogy a városi tisztviselők hathatósan támogassák a hadbavonult müvészek tárlatát, mert a jövedelem 25 százalékát a vak aktonák kapják. Dr. *Gaál* Endre kulturtanácsos ezzel kapcsolatban jelentette, hogy a városi muzeum igazgatójával képvásárlási célból megnézte a tárlatot, de még nem tudtak megállapodni, hogy a muzeum részére melyik képet vegyék meg. A tanács ugy határozott, hogy ujabb bizottságot küld ki. — *Balogh* Károly pénzügyi tanácsos nagyon helyesen azt javasolta, hogy *Gyóni* Gézának, az orosz fogságba került nagy költőnek verses kötetéből száz példányt vásároljon a város, mert a könyvet a Hadsegitő Bizottság a vak katonák segélyezésére adta ki. A könyvet a népiskolák között osztják szét. — A közuti villamos társaság vezetői *Rosenfeld* Nándor igazgató és *Weiner* Miksa elnök hétfőn délelőtt a polgármestertől engedélyt kértek arra, hogy a villamosokon perselyeket helyezzenek el, amelyekkel a vak katonák részére gyüjtenének. A polgármester megadta az engedélyt.

— **Gyulai hadseregcsalók ügye a szegedi hadbiróság előtt.** Gyulai mészárosok és kereskedők, akik az ottani katonaságnak szállitottak, körülbelül *félmillió koronával* kárositották meg a katonai kincstárt. Dr. *Szende* Vilmos szegedi hadbiró főhadnagy hetekig nyomozott ebben az ügyben Gyulán és a nyomozás eredménye az lett, hogy *egy mészárost, hét kereskedőt és három katonát letartóztattak.* A katonákat *beszálitották a szegedi honvédbiróság fogházába.* Házkutatást is tartottak a hadsereg-csalók lakásán és körülbelül *negyedmillió koronát foglaltak le.* A szegedi honvédügyész ebben az ügyben már kiadta a vádiratot. A bünpört a jövő hónapban tárgyalja a szegedi hadbiróság.

— **Jótékonycélu előadás az Urániában.** Május 19-én, szerdán az Uránia szinház jótékonycélra előadást tart meglepő szép müsorral, 5, 7 és 9 órai kezdettel. A jövedelem felerészben az Auguszta rokkant alap és felerészben a Vöröskereszt javára lesz, miért is mindenki tartsa hazafias kötelességének ezen a napon a moziba menni. Helyárak a rendesek.

— **A Nyugat,** Ignotus, Ady Endre és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő szépirodalmi folyóirat május 16-iki száma a következő, nagyrészt aktuális és érdekes tartalommal jelent meg: Szabó Dezső: Béke. Kosztolányi Dezső: Alázatos fiui fohász az aggokhoz (Vers.) Ambrus Zoltán: Háboru (Elbeszélés. Vége.) Havas Gyula: A csillagok alatt. Gondolsz-e rám. Szomoru vendégek. (Versek.) Ábrányi Emil: Pour les couronnes. Harry Russel-Dorsan harctéri levelei (XII.) Ady Endre: Életesnek látom magamat. A Kraszna völgyén. Nyögök s mind terhemmel. (Versek.) MüMelléklet: Erdei Viktor rajza. Tábori posta: Kassák Lajos: Dávid az anarchista. (Riport. 1915. május.) Figyelő: Földi Mihály: Mai élet és halál. Felvinczi Takács Zoltán: Kitüntetett müvészekről. Lantos Helén: Ricarda Huch. Molnár Antal: A zene és a háboru. Szegeden kapható *Várnay* L. könyvkereskedésében.